



EZSDRÁS KÖNYVE

- Kovács Péter -

Helye a kánonban

Ezsdrás könyve eredetileg egy könyv volt Nehémiás könyvével, valószínűleg a 1-2Krón-vel is. Ezsdrás ott folytatja a történelmet, ahol a Krónikák könyve befejezi.

Mivel az akkor Ezsdrás könyvének nevezett a mai Ezsdrás - Nehémiás könyvet viszonylag később vették fel a kánonba, így a szent könyv harmadik részének a végére került.

Később a Krónikák könyve is kanonikus írásnak minősült, így természetesen az lett a héber kánon utolsó könyve. Az eredetileg egy könyv kettéosztása a görög és latin nyelvű Bibliában történt meg (Origenész idejében), a héber szöveg csak a 15. sz. közepén követte ezt a felosztást.

A könyv szerzője

A könyv a kánonba felvett formájában semmiképpen se Ezsdrás munkája. A magyarázók nagy részének a véleménye szerint az Ezsdrás, a Nehémiás, és az 1-2.Krónikák könyvét együtt egy ismeretlen, "Krónikás"-nak nevezett, valószínűleg papi, személy írta.

E könyvek egy szerzőjére utal, hogy a 2.Krón 36,22-23 közli Círus rendeletét, ezt majdnem szó szerint megismétli az Ezsd 1,1-3a; a szöveg ugyanannak a késői héber nyelvnek a sajátosságait hordozza.

Mindegyik könyvre jellemző a különböző származási táblázatok, listák használata és beépítése a szövegbe; különösen előtérbe állítja a templomot, az oltárt, a kultuszt, a papokat és lévítákat.

Mindenekelőtt pedig az a teológiai szemlélet, amely végighúzódik mind a négy könyvön.

A Krónikás világosan látja, hogy a világ hatalmasai csak eszközök Izráel Istenének a kezében, nem maguktól cselekszenek, hanem megbízásból (1Krón 14,10; 16,21k; 2Krón 20,22; 24,24; 28,5; 33,10; Ezsd 1,1; 5,5; 6,22; 7,27k; 9,9; Neh 2,8; 9,22).

A könyv keletkezésének forrásai

A könyv írásának idejét, főként annak alapján, hogy írója már olyan távolságban van az eseményektől, hogy a pontos időpontokat és viszonyokat nem ismeri, Kr. e. 350-300 közötti időre teszik.

A Krónikás művének megírásához különböző forrásokat használt. Noha egészen egységes állásfoglalás nincs, nagyjából az alábbiakban a magyarázók nagy része egyetért.

Az Ezsdrás 1,8-11a a számokat egy arám nyelvű jegyzék alapján közli; a 2. rész, a hazatérők listája elképzelhetően eredeti okmány alapján (esetleg Nehémiás emlékirataiból átvéve); a 4,6-6,18 szakasz, úgy vélik, arám nyelvű tudósítás a samaritánusok ellenállásáról; az idézett okmányok valószínűleg hitelesek, eredetiek. A könyv 1-6 fejezetéből csak a többi szakasz volna a Krónikás által írt szöveg.

A könyv második felének alapjául általában Ezsdrás emlékiratait, esetleg a perzsa udvarhoz küldött jelentését tartják. Ehhez a forráshoz tartozik még a Neh 8-10. része is. Mind Ezsdrás, mind Nehémiás könyvének a kronológiája jelenti a magyarázók számára az állandó problémát. Abban a formában, ahogyan a könyv írja, semmiképpen se egyeznek az időrendi adatok.

Figyeljük meg: az Ezsd 4,6-23 szakaszban Ahasvérós (Kr. e. 485-465) és Artahasztá (465-424) perzsa királyok vannak említve, a 4,24-6,18 eseményei pedig a szöveg szerint is Dárius uralkodása alatt történtek, aki viszont Kr. e. 521-485 között volt a perzsa birodalom ura.

Nyilvánvaló, hogy a Haggeus és Zakariás próféták által sürgetett templomépítés előbb történt, mint amiről a 4,6kk beszél. A magyarázók szerint az történhetett, hogy a Krónikás a hiteles történeti anyagot nem a megadott időpontokhoz igazodva rendezte könyvvé, hanem sajátos céljának, vagy mondanivalójának megfelelően, felcserélve, ill. más helyre helyezve egy-egy eseményt. Sokan úgy vélik, hogy Ezsdrás és Nehémiás munkásságát akarta úgy beállítani, hogy az egy időben, egymás mellett történt.

Mások szerint a templom felépítésének, az újjáépítésnek a fontosságát akarta hangsúlyozni azzal is, hogy egy Áron családjából való papot, mint az építés résztvevőjét és mozgatóját tüntet fel, s a hangsúlyozottan emlegetett, Babilonból magával hozott törvény tudósának és tanítójának ábrázolja. Ezsdrásnak, mint a főpapi családból származó papnak, a törvény ismerőjének, "írástudónak" fontos szerepe volt az Úr törvényének tanításában és azoknak a hazaérkezett nép életében való gyakorlati megvalósításában a Krónikás beállítása szerint.

Vitáznak azon is a magyarázók, hogy milyen törvénykönyvet hozott magával Ezsdrás Babilonból, mert az a két hely, ahol erre utal, ill. amit idéz e törvénykönyvből, az abban a formában a Tórában nincs benne (Ezsd 9,11kk; Neh 8,14kk).

Időpont

Ezsdrás (és Nehémiás) munkálkodásának időpontját sem sikerült egyértelműen meghatározniuk a magyarázóknak. Három fő megoldási kísérlet van:

- Az egyik szerint Ezsdrás I. Artahasztá uralkodásának 7. évében ment Jeruzsálembe, Kr. e. 458-ban (Ezsd 7,8). Nehémiás pedig a 20. évében (Neh 2,1), tehát 445-ben. Eszerint Ezsdrás Nehémiás előtt munkálkodott Jeruzsálemben.
- A másik verzió szerint Ezsdrás II. Artahasztá uralkodásának 7. évében ment haza. E szerint viszont Nehémiás után járt Jeruzsálemben, Kr. u. 398-ban.
- A harmadik változat az, hogy Ezsdrás I. Artahasztá uralkodásának nem a 7. évében, hanem a 37. évében ment Jeruzsálembe, így a hazatérés Kr. e. 428-ban történt.

Mindegyik véleménynek megvannak az érvei, de egyik sem tud egészen biztos megoldást adni.

A könyv felosztása

Ezsdrás 1-6. fejezete ott veszi fel a történelem fonalát, amikor 50 évvel a babiloni fogság után, Kr. e. 538-ban, Círus perzsa király engedélyt ad a fogságban levő zsidóknak, hogy hazatérhessenek és felépíthessék templomukat.

Visszaadatja a jeruzsálemi templomból elvitt szent edényeket.

Közli a könyv a hazatérők névsorát.

Beszámol az oltár felállításáról, s a templom alapkövének ünnepélyes letételéről.

Júda ellenségei akadályozzák az építést.

Három vádló levél is megy a perzsa udvarba. A harmadik levelet, mely Artahaszta királyhoz megy, közli is a könyv. Azt panaszolják benne, hogy a várost és annak falait építik a fogságból hazajöttök. A királyi válasz meg is tiltja az építést. A könyv szerint a templom építése is leáll (4,24).

Haggeus és Zakariás próféták munkája nyomán kezdődik meg újra a templomépítés. Az újabb panaszlevélre érkezett királyi válasz kötelezi a Folyamon túli tartomány helytartóját a templomépítés segítségére.

Dárius uralkodásának 6. évében, Kr. e. 515-ben el is készül a templom, fel is szentelik, és megünnepelik a páska ünnepét is.

A **7-10. fejezetek** tartalmazzák Ezsdrás Jeruzsálembe indulásának leírását, a király parancsát, egy újabb listát a hazatértekről, Ezsdrás bűnbánati imáját, a vegyes házasságok ügyében történt döntést, az idegen asszonyok elbocsátását, a vegyes házasságok listáját.

Aktuális üzenet

Mi köze hívőnek hitetlenhez?

A vegyesházasságok

Tehát az volt a helyzet, hogy sok izraelita kötött vegyesházasságot az ott lakó pogányokkal, sőt a vezetők közül is nem kevesen vétkeztek így Izrael Istene ellen. Ezsdrás felháborodott ezen, megszagatta a köntösét, majd bűnvallást tett a nép bűnei miatt, bár ő maga nem vétkezett!

Helyettesítő bűnvallásnak nevezik ezt az imádságot, és meg van a helye és jelentősége a hívők életében, de csak a Szentlélek vezetése alapján!

Három napon belül mindenkinek fel kellett jönni Jeruzsálembe kizárás és vagyonekbobzás terhe mellett! A nép nyilvánosan ígéretet tett arra, hogy helyrehozzák a vétküket, és elbocsátják az idegen asszonyokat.

Meddig sántikáltok kétfelé?

1 Kir. 18,21

És odamenvén Illés az egész sokasághoz, monda: Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt; ha pedig Baál, kövessétek azt. És nem felelt néki a nép csak egy szót sem.

Illés idejében a nép két urat szolgált: még szolgáltak az Úrnak is, de már elhajlott a szívük és a környező népek isteneit, pl. Baál-t is tisztelték. Az Úr üzenete Illés próféta által így hangzott: meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten szolgáljátok Őt, ha a Baál, kövessétek őt.

Keveredés: Isten gyűlöli a keveredést, a langyosat, a szürkét, a vallásosat, Ő egy egyértelmű Isten, nem szereti a kétértelműséget, a homályt, a képmutatást. Vagy legyél hideg, vagy legyél forró, a langyosat el nem szenvedheti.

Nincs új a nap alatt: Isten népéből ma is áldoznak idegen isteneknek. Idegen isten az, akit vagy amit megtűrsz Isten mellett az életedben vagy éppen egy szinten áll az életedben Istennel.

Példa: pénz (Mammon), paráznaság (más test után járás), világi szórakozások (gonosz társaságok), okkult praktikák (természetgyógyászat, „ez nem is bűn...”), személyek (helytelen, bűnös kapcsolatok), kényelem, lustaság (énedet helyezed előre: bálványimádás egy formája), hamis ideológiák, (humanizmus, rasszizmus, sámánizmus) stb.

Luk. 16,13

Egy szolga sem szolgálhat két úrnak: mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak.

Egy szolga sem szolgálhat két úrnak, nem szolgálhat a hívő egyszerre Istennek és a sátánnak, a világnak, a pénznek, vagy a bűnnek. Valakinek a szolgája vagy, vagy Istené, vagy a bűné és így az ördögé, nincs köztes lehetőség, nincs más alternatíva!

A két úrnak szolgáló hívő állandó megalkuvásokban, képmutatásokban, hazugságokban él, és megcsalja önmagát. Rossz lelkiismerettel, bűnös szívvel, hamis hittel nem lehet Istent szolgálni!

A felemás iga

2Kor. 6,14-18

Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában; mert mi szövetsége van igazságnak és hamisságnak? vagy mi közössége a világosságnak a sötétséggel? És mi egyezsége Krisztusnak Béliállal? vagy mi köze hívőnek hitetlenhez? Vagy mi egyezése Isten templomának bálványokkal?

Mert ti az élő Istennek temploma vagytok, a mint az Isten mondotta: Lakozom bennök és közöttük járok; és leszek nékik Istenök, és ők én népem lesznek. Annakokáért menjetek ki közülök, és szakadjatok el, azt mondja az Úr, és tisztátalant ne illessetek; és én magamhoz fogadlak titeket, És leszek néktek Atyátok, és ti lesztek fiaimmá, és leányaimmá, azt mondja a mindenható Úr.

Felemás iga: jelenti a kétfelé sántikálást, a két úrnak szolgálást. De az Ige szerint nincs szövetsége, köze egymáshoz, és nem lehetnek szoros közösségben és kapcsolatban az alábbiak:

- Hívő-hitetlen
- Igazság-hamisság
- Világosság-sötétség
- Krisztus-Béliál
- Isten temploma-bálványok

Hívő: a testünk az élő Isten temploma, Isten bennünk él és közöttünk jár.

Ennek feltételei vannak:

- Ki kell menni a világból, ez nem azt jelenti, hogy el kell hagyni a társadalmat, és ki kell vonulni egy kommunába, mert ez szektás jellemző. Így nem tudnánk bizonyágot tenni, és nem tudnának megtérni a bűnös emberek. Jézus így imádkozott: nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem tartsd meg őket a világban! Azaz nem szabad részt venni a világi emberek gonosz cselekedeteiben.

- El kell szakadni ettől a gonosz nemzetségtől, életstílusától, gondolkodásától, jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok. Nem szabad, hogy a korszellem, a különféle hazug, modern ideológiák befolyásoljanak bennünket, mint a humanizmus, liberalizmus, szinkretizmus, okkultizmus, racionalizmus stb.
- Szentség: el kell különülnünk Isten számára, és tisztán meg kell tartanunk magunkat ettől a világtól. Tisztátalan dolgokban, bűnökben nem szabad részt venni. Mi módon őrizheti meg az ifjú (és vén) az útját? Az Isten beszédének, az Igének a hallgatása és megtartása által!

Elszakadás a gonosz nemzetségtől

Csel. 2,38-40

Péter pedig monda nékik: Térjete meg és keresztelkedjete meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára; és veszite a Szent Lélek ajándékát. Mert néktek lett az ígélet és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak, kik messze vannak, valakiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk. Sok egyéb beszéddel is buzgón kéri és inti vala őket, mondván: Szakasszátok el magatokat e gonosz nemzetségtől!

Pünkösdkor megtért 3000 ember, bemeztkeztek és vették a Szent Szellemet. Péter apostol kérte és intette őket, ahogy én is kérlek és intelek titeket. Mire?

Szakasszátok el magatokat ettől a gonosz nemzetségtől! Ne menjete velük a dobtódásba, a világi szórakozásokba, a világi életmódba, a világi gondolkodásmódba!

Hogy lehet, hogy megtért valaki és még mindig világi baráti köre van, jobban érzi magát a társaságukban, mint a hívőkkel? Még mindig nem tette le az italt vagy a cigarettát? Még mindig nem szakította meg a bűnös, parázna kapcsolatát?

Hogy lehet? Isten is ezt kérdezi. Talán csak félszívvvel tért meg, azt hitte, hogy csinálhatja a régi bűnös dolgait, és ugyanakkor Istennel is jó kapcsolatot tarthat fenn közben, és így megnyugtathatja a lelkiismeretét?

A világ szeretete

1Ján. 2,15-16

Ne szeresséte a világot, se azokat, a mik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete. Mert mindaz, a mi a világban van, a test kívánsága, és a szemek kívánsága, és az élet kérédeése nem az Atyától van, hanem a világból.

Ne szeresséte a világot, se azokat, amik benne vannak, ez nyilván nem azt jelenti, hogy ne szeresd az embertársadat, vagy az Isten által alkotott természetet, hanem, hogy ne szeresd a világ dolgait, bűnös szokásait, a korszellem diktálta életstílust, bűnös életmódot, a kultúrát, a filozófiát, a hamis gondolkodásmódokat.

Világ: nem csak a társadalmi berendezkedést, a természeti és társadalmi környezetet, a gazdaságot jelenti, hanem annak tartalmát, megnyilvánulását a mindennapi életben. Vagyis a korszellemet, kultúrát, hamis ideológiákat, bűnös és erkölcstelen életvitelt is. A világot e világ fejedelme a sátán befolyásolja, ezért aki a világot szereti, az a sátánt imádja közvetve. Aki a világot szereti, nem szeretheti egyúttal Istent is, nincs meg benne az Atya szeretete. Nem áltathatja magát a hívő, és nem mondhatja, hogy szeretem Istent, ha közben a világot szereti!

Világiasság: test kívánsága, szem kívánsága, élet kérédeése az ördögtől van.

Ésa. 1,13

Ne hozzatok többé hazug ételáldozatot, a jó illattétel útálat előttem; újhold, szombat s ünnepre-felhívás: bűnt és ünneplést el nem szenvedhetek.

Kulcsige! Hazug ételáldozat olyan hívő áldozata, dicsérete, imája, szolgálata, böjtje, adakozása, aki mindeközben tudatosan bűnben él, és nem is akar ezen változtatni, mert kedves előtte. Ez utálatos az Úr előtt!

Ünnep: Istentiszteleti alkalmak, összejövetelek is azok, Jézust ünnepeljük.

Bűnt és ünneplést egyszerre el nem szenvedhet az Úr! Azaz bűnben élő hívő áldozatát nem fogadja el Isten, azt el nem szenvedheti, nem tűri el az Úr! Tudjuk, hogy Isten nem hallgat meg bűnösöket, hanem aki istenfélő és Őt keresi, azt hallgatja meg.

A Szentlélek munkája

Zsolt. 1,5

Ezért nem állhatnak meg a bűnösök az ítélet idején és a vétkesek az igazak közösségében.

Nem állhatnak meg a bűnösök, ha eljön az ítélet ideje. Először Isten népén kezdődik az ítélet, és ha az igaz is alig tartatik meg, hová lesz az istentelen és a bűnös? Békében, nyugodt körülmények között még talán ellavírozhat valaki a bűneivel, de ha jön az ítélet ideje, akkor már nem!

Igazak közösségében: a gyülekezetben nem lehet hosszabb ideig eltitkolni a bűnököt, a szentek között a bűnös is rosszul érzi magát, mert rossz a lelkiismerete.

A Szentlélek legfontosabb munkája, hogy leleplezi a bűnököt, sokáig Isten jelenlétében takargatni a vétkeket, nem lehet sokáig sötétségben járni. Azokban a gyülekezetekben, ahol megtűrik a bűnököt, és a bűnököt sokáig lehet takargatni, ott valami nem működik, hiszen a Szentlélek meggyőzi a bűnökről az embereket, és leleplezi azokat. Ahol ez a fontos védelmi mechanizmus nem működik, ott kérdéses, hogy mennyire van jelen a Szentlélek!

Lk. 3,8-9

Teremjetelek hát megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne kezdjétek azt mondogatni magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom nektek, hogy az Isten ezekből a kövekből is tud fiakat támasztani Ábrahámnak. A fejsze pedig ott van már a fák gyökerén: ezért minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágatik, és tűzre vettetik.”

Teremjetelek megtéréshez illő gyümölcsöket! Ennek a hamis értelmezése, hogy mielőtt megtérnél, már teremjél gyümölcsöket, hogy méltó legyél a megtéréshez.

A megtérésnek gyümölcsei lesznek, lehet, hogy nem rögtön, de idővel látszani kell a pozitív változásnak. Radikális megtérés terem jó gyümölcsöket az ember életében. A félszível való megtérés nem terem jó gyümölcsöket! Sokkal könnyebb teljes szívvel követni az Urat, mint félszível! Miért?

A kétszívű, kétfelé sántikáló, két úrnak szolgáló hívő állandó lelkiismeret furdalásban szenved, szennyes a szíve, rossz vagy egyáltalán nincs is kapcsolata Istennel. Ha van is még kapcsolata Istennel, az is örömtelen, kényszerek, képmutatás jellemzi.

A fa két-három év alatt fordul termőre, ekkor derül ki, hogy milyenek a gyümölcsök. Amelyik fa huzamosabb ideig sem képes jó gyümölcsöt teremni, az kivágattatik és tűzre vettetik. Ez komoly figyelmeztetés.

Konklúzió

Ne sántikáljatok kétfelé, ne hajoljatok el az igaz útról, sőt a sántikáló, a sánta inkább gyógyuljon meg, és egyenesen járjon! A csüggedt kezeket és lankadt térdeket egyenesítsétek föl, és újuljatok meg mind az elmétekben az Ige által, mind a szellemeitekben a Szentlélek megújító és megelevenítő ereje által!

El kell szakadni ettől a gonosz nemzetségtől, életstílusától, gondolkodásától, jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok. Nem szabad, hogy a korszellem, a különféle hazug, modern ideológiák befolyásoljanak bennünket, mint a humanizmus, liberalizmus, szinkretizmus, okkultizmus, racionalizmus stb.

Szentség: el kell különülnünk Isten számára, és tisztán meg kell tartanunk magunkat ettől a világtól. Tisztátalan dolgokban, bűnökben nem szabad részt venni. Mi módon őrizheti meg az ifjú (és vén) az útját? Az Isten beszédének, az Igének a hallgatása és megtartása által!